

119

MINISTRIES

“Dit document is een script van onderwijs dat is bedoeld om via video te worden getoond. In de video worden relevante tekst, dia's, media en afbeeldingen getoond om de presentatie te vergemakkelijken. Daarom is het mogelijk dat deze tekst soms niet vlot leest of dat bepaalde teksten eigenaardig klinken. Daarnaast kunnen er grammaticale fouten voorkomen die niet acceptabel zouden zijn in literair werk. We moedigen u aan om het video-onderwijs te bekijken omdat het een aanvulling is op het schriftelijke onderwijs.”

Antwoorden aan Atheïsten: Geeft God in de Bijbel opdracht tot Genocide?

Als gelovigen erkennen we de Bijbel als het Woord van God - een bron van goddelijke openbaring en autoriteit. We geloven dat God de auteurs van de Bijbel heeft uitgekozen om te laten zien wie Hij is, hoe we Hem kunnen benaderen en hoe we moeten leven.

Maar aangezien de auteurs van de Bijbel in een heel andere tijd en in een andere cultuur leefden, kunnen delen van de Bijbel bij ons, westerlingen van de 21^e eeuw, vreemd overkomen. Sommige delen van de Bijbel worden zelfs bekritiseerd als dat ze immoreel zijn, wat eigenlijk ironisch is, aangezien onze morele waarden in het Westen grotendeels zijn gevormd door de waarden die in de Bijbel worden beschreven.

Als we in de Bijbel bijvoorbeeld over God lezen, dan zijn we verbaasd over Zijn overvloedige genade, barmhartigheid en mededogen. We lezen over Zijn enorme zorg voor de armen en de onderdrukten - de weduwe, de wees en de vreemdeling. In het Nieuwe Testament zien we de manifestatie van het hart van de Vader in het mededogen dat de Messias heeft voor de zieken wanneer Hij genezing brengt in een pijnlijke wereld.

God heeft niet alleen een grote zorg voor de kwetsbaren en de onderdrukten, maar ook voor de goddelozen! Vanwege Zijn medeleven met de heidense natie Ninevé stuurde Hij de profeet Jona in een poging om hen te bereiken zodat ze niet vernietigd zouden worden. In het boek Ezechiël *smeekt* God letterlijk dat de goddelozen zich moesten bekeren, zodat ze geen oordeel zouden krijgen:

Ezechiël 33:11

Zeg tegen hen: Zo waar Ik leef, spreekt de Heere HEERE (JHWH), Ik vind geen vreugde in de dood van de goddeloze, maar daarin dat de goddeloze zich bekeert van zijn weg en leeft! Bekeer u, bekeer u van uw slechte wegen, want waarom zou u sterven, huis van Israël?

Deze waarden van recht, rechtvaardigheid, mededogen en barmhartigheid, zijn waarden die we als gelovigen hoog moeten houden. Waarom? Nou, omdat we Gods beeld dragen, en God is door Zijn aard rechtvaardig, medelevend en barmhartig.

Dat is de reden waarom sommige delen van de Schrift, die aan de oppervlakte lijken aan te geven dat God niet in overeenstemming met deze waarden handelt, voor velen zo schokkend en verontrustend overkomen - zowel voor gelovigen als ongelovigen. De moeilijkste van deze verontrustende passages in de Schrift is misschien wel Zijn goddelijke bevel om de Kanaänieten te doden - blijkbaar inclusief de vrouwen en de kinderen.

Critici van de Bijbel gebruiken deze teksten vaak als basis om te beweren dat God Zijn volk opdracht gaf om te moorden en genocide te plegen. In zijn boek *"The God Delusion"* neemt atheïst Richard Dawkins geen blad voor de mond wanneer hij God een bloeddorstige etnische zuiveraar en een tiran noemt die genocide pleegt.

Sceptici gaan vaak verder in hun kritiek door een vergelijking te maken tussen JHWH en Allah. Ze zeggen dan dat deze Israëlitische soldaten in de Bijbel niet anders zijn dan islamitische extremisten die geweld gebruiken om de islam te verkondigen. Radicale moslims geloven immers dat Allah hen opdraagt om alle ongelovigen te vermoorden, inclusief vrouwen en kinderen. Hoe is dat anders dan wat JHWH deze Israëlitische soldaten opdroeg om te doen?

Hier is een gedeelte uit Deuteronomium waarin God Israël opdraagt om hele groepen over te geven aan "complete vernietiging" en alles te doden wat adem heeft:

Deuteronomium 20:16-17

Maar van de steden van deze volken die de HEERE (JHWH), uw God, u als erfelijk bezit geeft, mag u helemaal niets wat adem heeft, in leven laten. Voorzeker, u moet hen volledig met de ban slaan: de Hethieten, de Amorieten, de Kanaänieten, de Ferezieten, de Hevieten en de Jebusieten, zoals de HEERE (JHWH), uw God, u geboden heeft, opdat zij u niet leren handelen overeenkomstig alle gruwelijke dingen die zij voor hun goden gedaan hebben, zodat u tegen de HEERE (JHWH), uw God, zou zondigen.

In het boek Jozua lezen we dat Israëlitische soldaten deze opdracht bij Jericho uitvoeren:

Jozua 6:21

En zij sloegen alles wat in de stad was, met de ban, met de scherpste van het zwaard, van de man tot de vrouw toe, van het kind tot de oude, en tot het rund, het schaap en de ezel toe.

In de hele regio, stad na stad, zien we dat dit goddelijke bevel inderdaad wordt uitgevoerd:

Jozua 10:28-30

Op die dag nam Jozua ook Makkeda in en sloeg het met de scherpste van het zwaard. Verder sloeg hij zijn koning met de ban, hen en al wat leefde wat daarin was. Hij liet geen overlevende over en deed met de koning van Makkeda zoals hij met de koning van Jericho gedaan had. Daarop trok Jozua verder, en heel Israël met hem, van Makkeda naar Libna, en hij streed tegen Libna. En de HEERE (JHWH) gaf ook dat in de hand van Israël, met zijn koning. Hij sloeg het met de scherpste van het zwaard, en al wat leefde wat daarin was. Hij liet er geen overlevende overblijven en hij deed met zijn koning, zoals hij met de koning van Jericho gedaan had.

Jozua 10:40

Zo versloeg Jozua heel het land, het Bergland, het Zuiderland, het Laagland en de hellingen, en al hun koningen. Hij liet geen overlevende over, ja, hij sloeg alles wat adem had met de ban, zoals de HEERE (JHWH), de God van Israël, geboden had.

Jozua 11:10-11

Jozua keerde in diezelfde tijd terug en nam Hazor in, en de koning ervan versloeg hij met het zwaard. Vroeger was Hazor namelijk het hoofd van al deze koninkrijken. Zij sloegen al wat leefde wat daarin was, met de scherpste van het zwaard, en sloegen hen met de ban. Er bleef niets over van al wat adem had, en Hazor verbrandde hij met vuur.

Op basis van deze teksten kunnen we heel goed begrijpen waarom velen concluderen dat God de Israëlieten opdroeg om genocide te plegen. En met uitgangspunt wordt vaak het bezwaar gemaakt dat een almachtige, liefhebbende God nooit zo'n "immoreel" bevel zou kunnen geven. Daarom blijven sceptici benadrukken dat gelovigen de goedheid van God niet in stand kunnen houden als ze ook de historiciteit van deze verhalen bevestigen, aangezien de twee tegenstrijdig zijn.

Hoe gaan we om met deze moeilijke passages en bezwaren? Is dit goddelijke bevel om het Kanaänitische volk uit te roeien in overeenstemming met de liefdevolle en heilige aard van God?

Hoe kunnen we deze schijnbare tegenstrijdigheden begrijpen als we zowel in Gods goedheid als in de waarheid van de Schrift geloven? Heeft God voldoende morele redenen om dit bevel uit te vaardigen? Dit is een uitdaging voor ons als gelovigen. Als het bevel om de Kanaänieten uit te roeien niet in overeenstemming is met de aard van God, dan stelt dat de Bijbelse inspiratie en goddelijke autoriteit in twijfel.

Er zijn verschillende punten die we kunnen overwegen om deze moeilijke problemen op te lossen.

Vooraf moet we opmerken dat een atheïst per definitie bepaalde vooronderstellingen niet deelt, waar wij als gelovigen wel aan vasthouden. Een atheïst gelooft bijvoorbeeld niet in God, een goddelijk oordeel, een hiernamaals, enzovoort. Daarom zullen sommige van deze punten niet zo betekenisvol zijn voor een atheïst, tenzij ze bereid zijn om deze kwesties te benaderen in de context van de passages waarop ze hun bezwaar baseren.

Aangezien de bezwaren zijn gebaseerd op Bijbelse passages, moeten bepaalde vooronderstellingen worden toegestaan om volledig te begrijpen hoe deze problemen binnen een theïstisch kader worden opgelost. Als atheïsten niet bereid is om de kwesties doordacht en eerlijk te behandelen, kan hun bezwaar eenvoudigweg worden afgewezen. Ze geloven de Bijbel toch niet, dus wat voor zin heeft het om het uit te leggen? Veel atheïsten moeten eerst op een of ander manier accepteren dat God bestaat *voordat* deze kwesties van Bijbelse ethiek goed kunnen worden besproken.

Als je echter een atheïst bent en nu naar deze studie kijkt, gaan we er eigenlijk vanuit dat je geïnteresseerd bent in hoe deze moeilijke passages kunnen worden begrepen in het licht van wat de rest van de Bijbel leert over Gods goedheid en barmhartigheid. Begrijp gewoon dat we werken met vooronderstellingen die je niet deelt, dus je moet bepaalde ideeën aanhoren die je niet gelooft, om volledig te begrijpen waarom gelovigen deze kwesties op deze wijze benaderen.

Bovendien, of je nu een gelovige bent of een scepticus, we vragen je alleen om te wachten met het maken van een oordeel totdat je naar deze hele studie hebt geluisterd en onze kant van de zaak hebt angehooord. Er zijn enkele fundamentele problemen die we moeten vastleggen voordat we tot de kern van dit bezwaar komen.

1) God heeft soevereiniteit over de gehele schepping, inclusief het menselijk leven.

God is per definitie de hoogste autoriteit van het universum. Het leven ligt in zijn handen. Daarom heeft Hij de volledige soevereiniteit over wanneer iemand sterft. Laten we dit uitleggen.

Gods aard is de objectieve norm van de morele waarden. Dit is het basisconcept van de Goddelijke Gezag Theorie, een meta-ethische theorie van moraliteit, die beweert dat een handeling alleen maar moreel juist is als God deze heeft goedgekeurd, omdat objectieve morele plichten uiteindelijk gebaseerd zijn op Zijn aard. Dus om een persoon te laten doen wat moreel juist is, moet hij de wil van God gehoorzamen. God Zelf is de standaard.

Christen filosoof en theoloog, Dr. William Lane Craig, zegt het als volgt:

Volgens de versie van de ethiek van goddelijke bevelen, die ik heb verdedigd, worden onze morele plichten gevormd door de geboden van een heilige en liefhebbende God. **Aangezien God geen geboden aan Zichzelf geeft, hoeft Hij geen morele plichten te vervullen.** Hij is zeker niet onderworpen aan dezelfde morele verplichtingen en geboden als wij. Ik heb bijvoorbeeld niet het recht om het leven van een onschuldig mens weg te nemen. Als ik dat wel zou doen, dan zou dat moord zijn. Maar God heeft zo'n verbod niet. Hij kan ervoor kiezen om het leven te geven en het te nemen. We erkennen dit feit als we een autoriteit ervan beschuldigen dat ze voor 'God spelen' als ze het leven willen wegnemen. Menselijke autoriteiten eisen zichzelf rechten toe die alleen aan God toebehoren. God heeft geen enkele verplichting om mijn leven ook maar één seconde te verlengen. Als Hij mij op dit moment wil doden, dan is dat Zijn voorrecht. Wat dat inhoudt, is dat God het recht heeft om het leven van de Kanaänieten weg te nemen wanneer Hij dat nodig acht. Hoe lang ze leven en wanneer ze sterven, is aan Hem.

-Dr. William Lane Craig, Slaughter of the Canaanites, Q&A #16, www.reasonablefaith.org

Samenvattend: God heeft de ultieme autoriteit over het menselijk leven. Wanneer we sterven, is aan Hem. En aangezien God, die de eindbeslissing geeft van de moraliteit, Zichzelf geen geboden geeft, heeft Hij geen enkele morele verplichting om iemands leven te verlengen; daarom is er op zijn minst geen *logische* inconsistentie tussen Gods goedheid en het wegnemen van de levens van de Kanaänieten.

Maar laten we daaraan toevoegen dat de enige reden waarom iemand vandaag de dag nog leeft, het feit is dat God genadig is. Om te beginnen hoefde Hij ons helemaal niet te scheppen en ons leven te geven, en Hij is zeker niet verplicht om ons te laten ademen. Maar dat doet Hij wel.

We zijn nu allemaal in leven dankzij de genade van God, zeker gezien het feit dat we het allemaal verdienen te sterven en de eeuwige straf te ondergaan vanwege onze zonden. God is zeker medelevend en barmhartig, maar Hij is ook volkomen heilig en rechtvaardig. Hij toont de mensen een ongelooflijke genade, maar Hij gaat - en Hij moet - gaan oordelen.

Gods goedheid vereist eigenlijk dat Hij niet toelaat dat het kwaad ongestraft blijft. Elke atheïst erkent dit fundamentele feit wanneer ze beweren dat God niet kan bestaan omdat er teveel kwaad in de wereld is. We zijn geschapen met een diep gevoel van rechtvaardigheid en we verlangen er allemaal naar om een einde te maken aan het kwaad en het lijden. Als God de zonde niet zou veroordelen, zou Hij onrechtvaardig zijn, wat zou betekenen dat Hij niet volledig goed is.

Bovendien, zonder te begrijpen dat God de zonde moet oordelen, zouden we Zijn genade niet echt kunnen bevatten. Is dit niet de basis van het Evangelie? De straf voor onze zonden is de dood. Maar Jesjoea de Messias - Jezus Christus - betaalde die prijs voor ons door aan het kruis te sterven. Er wordt vaak gezegd dat het kruis de plaats is waar gerechtigheid en barmhartigheid elkaar hebben omarmd. Omdat de prijs is betaald, kunnen we nu genade ontvangen.

Dus oordeelt God inderdaad de zonde. En zoals we straks zullen uitleggen, was het doden van de Kanaänieten een daad van goddelijk oordeel, hetzelfde als toen God een vloed zond om de mensen te oordelen in de tijd van Noach of toen God het vuur op Sodom en Gomorra zond. In het geval van de Kanaänieten zond God de Israëlieten om het oordeel uit te voeren. Dit is vergelijkbaar met de vreemde volken, zoals Babylon, die God gebruikte om het oordeel over Israël uit te voeren.

Iemand zou misschien kunnen zeggen dat het onrechtvaardig is dat God mensen oordeelt door hun leven weg te nemen - dat dit in strijd is met Gods goedheid en barmhartigheid. 'Barmhartigheid overwint uiteindelijk toch het oordeel'? Zou het daarom niet beter zijn om de goddelozen alle tijd te geven die ze nodig hadden om zich te bekeren, om zich af te keren van hun wegen en voor het leven te kiezen?

Met betrekking tot dit bezwaar zijn er een paar dingen die je moet overwegen. Ten eerste is God opnieuw de Schepper en heeft Hij volledige soevereiniteit over de schepping. God heeft de mens geschapen met een doel, namelijk om Hem te verheerlijken. Omdat Hij ons heeft geschapen, bezit Hij in feite ons bestaan. Dus een andere manier om dit te bekijken is dat God ons leven niet van ons afneemt, omdat ons leven technisch gezien helemaal niet van onszelf is. Ons leven bestaat met het doel om God te verheerlijken, en als we er niet voor kiezen om volgens dat doel te leven, dan worden we net als software die door een computerprogrammeur wordt verwijderd omdat die niet functioneert volgens het beoogde ontwerp.

Uiteindelijk is deze wereld verdorven door zonde en dood, en daarom zal ze aan het einde van het tijdperk worden vervangen door een nieuwe hemel en een nieuwe aarde. Iedereen zal worden geoordeeld, en degenen die er niet voor hebben gekozen om de genade van God te ontvangen en het nieuwe leven in de Messias zal worden veroordeeld tot een eeuwige straf - verwijderd uit het programma. Tot die tijd geeft God de mensheid, in Zijn overvloedige genade, de tijd om zich te bekeren en gered te worden.

Het tweede punt dat we moeten overwegen is, dat het niet onze taak is om te oordelen, omdat we geen oneindige kennis hebben. Als God oordeelt door een leven weg te nemen, wie kan dan zeggen dat Hij die persoon *niet* genoeg tijd *gaf* om zich te bekeren? Hoe kunnen we dat weten?

We zullen dit later wat verder bekijken, maar als er een God is, dan heeft Hij per definitie de absolute grootsheid, wat zou inhouden dat Hij alwetend is. Hij kan de toekomst zien en weet precies wanneer Hij moet ingrijpen. In feite is Gods geduld en lankmoedigheid duidelijk te zien in het feit dat Hij Zijn eigen volk 400 jaar lang in slavernij hield, voordat Hij uiteindelijk verklaarde dat de Kanaänieten geoordeeld moesten worden:

Genesis 15:13, 16

Toen zei God tegen Abram: Weet wel dat uw nakomelingen vreemdelingen zullen zijn in een land dat niet van hen is; zij zullen hen dienen en men zal hen **vierhonderd jaar** onderdrukken. [...] De vierde generatie zal hier terugkeren, **want de maat van de ongerechtigheid van de Amorieten is tot nu toe niet vol.**

Het komt uiteindelijk hierop neer: omdat God alwetend is, is Hij de perfecte Rechter. Hij kan een oordeel vellen over wie Hij geschikt acht, wanneer Hij dat nodig vindt, omdat Hij weet wat ze in een mogelijke toekomst zouden kiezen. Daarom is het bezwaar dat Gods oordeel niet in overeenstemming is met Zijn genade eenvoudigweg niet vol te houden.

We zijn echter nog niet. Er is nog steeds een probleem in het feit dat God *de mensen* opdroeg om dit oordeel uit te voeren. Zou deze opdracht daarom niet onverenigbaar zijn met Gods goede karakter, omdat Hij mensen eigenlijk nooit zou opdragen om te gaan moorden?

Als reactie hierop kunnen een paar dingen worden gezegd. Ten eerste was het bevel niet om de Kanaänieten te "vermoorden". Bedenk dat onder bepaalde omstandigheden het nemen van een leven geen moord is, maar in feite de gerechtigheid omhoog houdt.

Denk bijvoorbeeld aan de doodstraf. God gaf het volk Israël de autoriteit om de doodstraf toe te passen als straf voor bepaalde misdrijven. Wanneer de heersende autoriteiten van het theocratische Israël een verkrachter of moordenaar zouden executeren, en daarmee uiteraard zijn leven namen, was dit geen moord. Zelfs wanneer landen in de westerse wereld vandaag de dag af en toe nog steeds de doodstraf toepassen, dan moeten we erkennen dat het geen moord is - het is gerechtigheid.

We kunnen Gods goddelijke opdracht aan Israël in datzelfde licht zien - het was geen moord maar de doodstraf.

En dit brengt ons bij het tweede punt:

2) Het volk van de Kanaänieten verdienden een oordeel.

Veel atheïsten zouden - als ze met een tijdmachine terug konden gaan naar het oude Mesopotamië - graag het zwaard oppakken om zich bij Israël aan te sluiten om Kanaän aan te vallen. De Kanaänieten waren geen goede, onschuldige mensen.

Volgens Leviticus 18:21 en Deuteronomium 12: 29-31 offerden de Kanaänieten regelmatig jonge baby's aan hun goden, zoals Moloch.

Volgens Dr. Clay Jones:

Molech was een Kanaänitische godheid uit de onderwereld, en werd getoond als een rechtopstaande stierenkopafgod met een menselijk lichaam, in wiens buik een vuur werd gestookt en in wiens uitgestrekte armen een kind werd geplaatst die levend verbrand zou worden. Het waren niet alleen ongewenste kinderen die werden geofferd. Plutarchus meldt, dat tijdens de Fenicische (Kanaänitische) offers, "het hele gebied vóór het beeld was gevuld met een hard geluid van fluiten en trommels, zodat het gehuil de oren van het volk niet mocht bereiken". En het waren niet alleen zuigelingen; ook kinderen van vier werden nog geofferd.

Clay Jones, "We Don't Hate Sin So We Don't Understand What Happened to the Canaanites: An Addendum to Divine Genocide Arguments" (Philosophia Christi Vol. 11, No. 1), blz.61

De archeologie bevestigt het bestaan van de verkoolde babybotten op oude Kanaänitische afgodenlocaties, waar deze offers plaatsvonden. (Zie Richard Hess, *Israelite Religions: An Archaeological and Biblical Survey*)

In zijn boek, *Yahweh and the Gods and Goddesses of Canaan*, schrijft de Oud-Testamentische geleerde John Day het volgende:

We hebben onafhankelijk bewijs, dat het offeren van kinderen in de Kanaänitische (Carthaagse en Fenicische) wereld werd gedaan, uit vele klassieke bronnen, Punische inscripties en archeologisch bewijs, evenals Egyptische afbeeldingen van het ritueel in Syrië-Palestina, en van een recent ontdekte Fenicische inscriptie in Turkije. Daarom is er geen enkele reden om te twijfelen aan het Bijbelse getuigenis van de Kanaänitische kinderooffers.

De Kanaänieten offerden niet alleen hun eigen kinderen, maar vielen ook routinematig steden van andere stadstaten aan, vermoordden alle mannen en namen de vrouwen en kinderen mee terug als slaven. De kinderen werden toen vaak als offer aangeboden en de vrouwen en jonge meisjes werden gedwongen om te werken als tempelprostituees.

Naast het verbranden van zuigelingen en kinderen, noemt Leviticus 18 seksuele molestatie en incest als een van de vele redenen waarom de Kanaänieten werden geoordeeld. Dit zou ons niet moeten verbazen, aangezien volgens de oude Kanaänitische religie de godheid Baäl zijn zus en dochter regelmatig verkrachtte en gemeenschap met zijn moeder had om haar te vernederen.

Jones schrijft:

Zoals bij alle oude pantheons uit het Nabije Oosten (ANE), was het Kanaänitische pantheon incestueus. De god El (beschouwd als de vader van de goden) had zeventig kinderen bij Asherah. Uit die verbintenis kwamen Baäl en zijn zus Anat met wie Baäl seksuele relaties had. Nadat Baäl aan zijn vader El had gemeld dat Asherah hem had proberen te verleiden, moedigde El Baäl aan om seks met haar te hebben om haar te vernederen, wat Baäl dan ook deed. Baäl had ook als gemalin, zijn eerste dochter Pidray. Geen van deze incestueuze daden van de goden worden afkeurend bekeken.

-Clay Jones, "We Don't Hate Sin So We Don't Understand What Happened to the Canaanites: An Addendum to Divine Genocide Arguments" (Philosophia Christi Vol. 11, No. 1), blz.57

Omdat de Kanaänieten Baäl aanbaden, is het niet verwonderlijk dat ze zijn gedrag imiteerden. Naast seksuele aanranding en incest hielden de Kanaänieten zich regelmatig bezig met overspel, rituele prostitutie en homoseksuele handelingen. We kunnen er ook redelijkerwijs van uitgaan dat deze handelingen niet altijd alleen tussen instemmende volwassenen personen plaatsvonden. De Bijbel vermeldt dat de inwoners van de Kanaänitische stad Sodom bijvoorbeeld probeerden om de bezoekers te verkrachten (Genesis 19: 5).

Naast de verdorven seksuele activiteit tussen mensen, waren de Kanaänieten ook bezig met bestialiteit. Nogmaals, dit zou ons niet moeten verbazen, aangezien de Kanaänitische godheid Baäl hetzelfde zou hebben gedaan. Hier is een passage uit het Kanaänitische epos, *The Baäl Cycle*:

Machtige Baäl hoort;
Hij bedrijft de liefde met een vaars in de wildernis
Een koe in het veld van het rijk van de dood
Hij ligt zeventig maal zeven keer bij haar
Zelfs meer dan tachtig keer acht
(Ze wordt zwanger) en baart een jongen.

-Mark S. Smith, trans., "Ugaritic Narrative Poetry," blz. 148

Samenvattend zouden veel atheïsten het erover eens zijn dat deze Kanaänitische mensen diep slecht waren en de doodstraf verdienden.

Maar het volgende bezwaar kan echter nog steeds worden opgeworpen: zeker, niet iedereen binnen deze Kanaänitische stammen hielden zich bezig met deze gruwelijke daden. Hoe kan het daarom eerlijk of correct zijn wanneer God het bevel gaf om iedereen te doden, inclusief degenen die vermoedelijk onschuldig zouden kunnen zijn - inclusief de kinderen? We zullen deze vragen zo dadelijk gaan behandelen. Laten we voorlopig doorgaan naar ons volgende punt.

3) Gods bevel werd niet aan Israël gegeven om genocide te plegen, maar om de Kanaänieten uit het land te verdrijven.

Hier komen we echt tot de kern van dit bezwaar. Sceptici zullen Gods opdracht aan Israël vaak omschrijven als een gebod om 'genocide' te plegen, maar dat is buitengewoon misleidend.

Om te beginnen gebod God Israël niet om elke Kanaäniet op te sporen en die uit te roeien. Het belangrijkste bevel was om het land van deze Kanaänitische stammen, dat God aan de nakomelingen van Abraham had beloofd, te onteigenen. Iedereen die de Israëlische soldaten had zien oprukken had ervoor kunnen kiezen om te vluchten in plaats van te blijven en dan gedood te worden!

Volgens Rachab waren de Kanaänieten zich er terdege van bewust dat de Israëlieten zouden komen omdat JHWH hun het land had gegeven en dat JHWH Israël de overwinning op hun vijanden gaf:

Jozua 2:9-11

... Ik weet dat de HEERE (JHWH) u dit land gegeven heeft en dat de schrik voor u op ons gevallen is, en dat al de inwoners van dit land weggesmolten zijn van angst voor u. Want wij hebben gehoord dat de HEERE (JHWH) het water van de Schelfzee voor uw ogen heeft doen opdrogen, toen u uit Egypte ging. En ook wat u hebt gedaan met de twee koningen van de Amorieten, Sihon en Og, die aan de andere zijde van de Jordaan waren, die u met de ban geslagen hebt. Toen wij dat hoorden, smolt ons hart weg van angst, en vanwege u bestaat er geen moed meer in iemand, want de HEERE (JHWH), uw God, is een God boven in de hemel en beneden op de aarde.

Samenvattend was het bevel van God om de Kanaänieten te doden alleen van toepassing op de geografische grenzen van het land dat Hij aan Israël had gegeven. Het volk werd gewaarschuwd dat Israël zou komen en daarom hadden ze de kans om te vluchten. **Daarom was dit geen bevel om genocide te plegen, maar een bevel om de Kanaänieten met geweld uit het land te verwijderen.** Alleen degenen die ervoor kozen om te blijven, werden gedood.

Er is nog een punt wat we moeten overwegen:

4) Er zijn aanwijzingen dat het taalgebruik in deze passages, zoals "volledig met de ban slaan" en "niets dat adem heeft in leven laten", zwaar overdreven zijn en niet zijn bedoeld om strikt letterlijk te worden uitgevoerd.

In hun boek *'Heeft God werkelijk opdracht gegeven tot Genocide?'* hebben de geleerden Paul Copan en Matthew Flannagan overtuigende argumenten aangegeven dat een deel van het taalgebruik in deze passages niet bedoeld is om letterlijk te worden uitgevoerd. Ze wijzen op enkele Bijbelse teksten die vragen oproepen, onder andere Gods bevel aan Israël om de Kanaänieten te 'verdrijven' of te 'onteygenen', zoals we in ons vorige punt al hebben genoemd. Maar deze bevelen zouden ervan uitgaan dat de Kanaänieten levend zouden worden verdreven en niet gedood.

Ze beweren ook dat uitspraken als "ze hebben iedereen erin volledig vernietigd" of "hij heeft geen overlevenden achtergelaten", enz., zwaar overdreven taalgebruik is die lijkt op wat we in andere oude oorlogsteksten in het Nabije Oosten terugvinden. Een analogie die ze hierbij aanhalen is wanneer sportteams zeggen dat ze het andere team 'totaal hebben afgeslacht'. Dit soort uitspraken zijn duidelijk niet letterlijk te nemen. Dergelijke overdreven retoriek is niet uniek voor onze eigen tijd en cultuur.

De theorie van Copan en Flannagan is dat de Bijbelse auteurs de dingen opschreven in een bepaalde stijl die gebruikelijk was in hun tijd en cultuur. Dus als het gaat om deze "oorlogsteksten" in de Bijbel, is het niet de bedoeling om alles tot in detail letterlijk te nemen. De schrijver gebruikt overdreven literaire uitdrukkingen voor een retorisch effect.

Dit zou verklaren waarom de Bijbelse auteurs uitdrukkingen gebruiken als: "Ze sloegen iedereen in de stad met de ban" en "lieten niets wat adem heeft levend achter", maar waar echter later passages staan die aangeven dat dezelfde gebieden nog steeds werden bewoond door enkele van dezelfde volkeren die zogenaamd allemaal weggevaagd waren. De passages die de totale vernietiging van elke man, vrouw en kind beschrijven, kunnen dus eenvoudigweg niet letterlijk worden genomen. Deze passages zijn overdreven voor een retorisch effect.

Deze gedachte kan ons misschien ook kunnen helpen om een verwante passage te begrijpen: Het bevel van God aan Saul om de Amalekieten niet "te sparen", maar om "zowel man als vrouw, kind en zuigeling, van rund tot schaap, van kameel tot ezel te doden" (1 Samuël 15: 3). Tegen het einde van hoofdstuk 15 doodt Saul blijkbaar alle Amalekieten behalve koning Agag, dus moest Samuël tussenbeide komen om de klus te klaren. God verwierp Saul als koning omdat hij God in dit opzicht niet volledig had gehoorzaamd (1 Samuël 15:26).

Op het eerste gezicht lijkt dit zeker een geval van genocide. De passage zegt dat Saul "toegewijd was om het hele volk te vernietigen met de scherpte van het zwaard" (1 Samuël 15: 8). Maar dat kan natuurlijk niet het geval zijn, aangezien we later in 1 Samuël 27: 8 lezen dat David de Amalekieten overvalt. We komen ze ook weer tegen in 1 Samuël 30. Ze verschijnen zelfs in de tijd van koning Hizkia, 250 jaar na de gebeurtenissen uit 1 Samuël (1 Kronieken 4:43). Hoe is dat mogelijk als ze volledig waren weggevaagd?

Het is ook aannemelijk dat Saul alleen de strijdkrachten uitschakelde in plaats van iedereen toen hij dit bevel uitvoerde. Paul Copan en andere geleerden zeggen dat de "stad Amalek" (1 Samuël 15: 5) die Saul aanviel waarschijnlijk een versterkt militair kampement was.

We moeten deze kwesties in overweging nemen bij het lezen van deze passages, in plaats van te veronderstellen dat deze verhalen in elk detail letterlijk zijn uitgevoerd. We hebben te maken met oude literatuur en we moeten ons best doen om de gedachten van de auteur te begrijpen. Er is hier iets meer aan de hand, en we moeten ons bewust zijn van deze nuances als we goed proberen te begrijpen wat de auteur wil zeggen.

Met dit in onze gedachte, valt de redenering dat 'God opdracht geeft tot genocide' volledig uit elkaar. Het is volkomen misleidend om deze Bijbelpassages als zodanig te karakteriseren. Nogmaals, het voornaamste doel van het bevel met betrekking tot de Kanaänieten was om hen uit het land te verdrijven. Dit was het oordeel van God over de Kanaänitische volkeren. Dat oordeel was wederom geen genocide, maar een onteigening.

Nu we die punten hebben vastgesteld, kunnen we verder gaan met het beantwoorden van misschien wel de moeilijkste vraag: hoe zit het met de gedode personen die misschien wel onschuldig waren?

Laten we eerst eens praten over de mogelijkheid dat er onschuldige volwassen Kanaänieten worden vermoord. Wat kunnen we daarover zeggen? Ten eerste is er geen enkele reden om aan te nemen dat er onschuldige volwassen Kanaänieten waren die zijn vermoord!

Laten we het verhaal van Sodom en Gomorra eens bekijken. Wanneer God Abraham informeert over de aanstaande vernietiging van Sodom en Gomorra, doet Abraham een beroep op Gods gerechtigheid en eerlijkheid. Hier is wat hij zegt:

Genesis 18:23-26

En Abraham kwam dichterbij en zei: Zult U ook de rechtvaardige tegelijk met de goddeloze wegvagen? Misschien zijn er vijftig rechtvaardigen binnen de stad; wilt U hen ook wegvagen en de plaats niet sparen omwille van de vijftig rechtvaardigen die daarin zijn? Er kan toch geen sprake van zijn dat U zoiets doet, dat U de rechtvaardige samen met de goddeloze doodt? Dan zal het zijn: zo de rechtvaardige, zo de goddeloze. Daar kan bij U toch geen sprake van zijn! Zou de Rechter van de hele aarde geen recht doen? Toen zei de HEERE (JHWH): Als Ik in Sodom vijftig rechtvaardigen binnen de stad vind, dan zal Ik de hele plaats omwille van hen sparen.

Je ziet dat God ermee instemt om de steden te sparen ter wille van de vijftig rechtvaardige mensen. Waarom? Omdat het bezwaar van Abraham juist is! God is rechtvaardig en zou daarom de rechtvaardigen niet samen met de goddelozen wegvagen! Terwijl de tekst verdergaat, pleit Abraham opmerkelijk genoeg bij God door tot dat er slechts tien rechtvaardige mensen over zijn. En God zegt: "omwille van die tien zal ik het niet te gronde richten" (Genesis 18:32).

Misschien dacht Abraham: 'Er zijn toch zeker *minstens* tien rechtvaardige mensen! Mijn neef Lot en zijn gezin maken er al vier - dus we hebben er nog maar zes nodig!' Maar, zoals we uit de rest van het verhaal leren, waren er blijkbaar niet eens tien rechtvaardige mensen in de hele stad. Dus nadat Lot en zijn familie te horen hadden gekregen dat ze moesten vluchten, werd de hele stad verwoest.

Wat kunnen we hiervan leren in het licht van onze studie over het bevel om de Kanaänieten te verdrijven? Clay Jones geeft een geweldige samenvatting:

Het kwaad dat de mensen van Sodom en Gomorra had verleid, heeft Abraham misschien wel verrast en ons misschien ook, maar het verbaasde God niet. We kunnen zeker verschillende dingen uit deze passage leren. Allereerst waren Sodom en Gomorra volledig verdorven. Ten tweede: God kent de harten en weet daarom wie zich wel en wie zich niet zal bekeren. Ten derde: God zou toestaan dat hele steden in leven zouden blijven als dat inhield dat er een klein aantal rechtvaardigen daardoor niet zouden sterven. Ten vierde: God was bereid om het bewijs te laten zien van de goddeloosheid van Sodom en Gomorra, zodat Hij niet beschuldigd kon worden van het doden van zowel de rechtvaardigen als de goddelozen. En ten vijfde: **toen God deze steden vernietigde, doodde hij alleen de goddelozen.**

-Clay Jones, "Were There Any Innocent Canaanites?" www.clayjones.net

Maar zelfs als je al het bewijs afwijst en blijft aannemen dat er onschuldige Kanaänieten werden gedood, zou dat nog steeds niet bewijzen dat God moreel gezien onvoldoende redenen had om hun dood te bevelen. Waarom? Omdat het onder bepaalde omstandigheden soms moreel toelaatbaar is om personen te doden die onschuldig zijn aan het wangedrag. Geleerde en theoloog, Dr. Paul Copan, geeft een geweldige analogie om dit aan te tonen:

Neem de terroristische aanslagen van 11 september. Toen vier vliegtuigen werden gekaapt, waardoor er veel meer levens in gevaar kwamen dan die van de onschuldige passagiers, gaf de president het bevel om de vliegtuigen neer te schieten, die plotseling waren veranderd in een wapen. Nogmaals, hoewel enorm tragisch, was een dergelijk bevel gerechtvaardigd in een poging het doden van veel meer onschuldige personen te stoppen.

-Paul Copan, "Is God a Moral Monster: Making Sense of the Old Testament God," blz. 42

Vanwege Gods alwetendheid, weet Hij wanneer Hij moet ingrijpen voordat de zaken erger worden. Hij wist ook dat als de Kanaänieten zouden mogen blijven wonen, ze Israël naar dezelfde gruwelijke en slechte daden zouden leiden waarvoor ze nu werden veroordeeld. God geeft de volgende reden voor Zijn bevel om de Kanaänieten te verdrijven:

Deuteronomium 20:18

... opdat zij u niet leren handelen overeenkomstig alle gruwelijke dingen die zij voor hun goden gedaan hebben, zodat u tegen de HEERE (JHWH), uw God, zou zondigen.

Dus hoewel het verlies van onschuldige levens zeker tragisch is, zijn er soms uitzonderlijke gevallen waarin dit nodig en dus moreel toelaatbaar is.

Samenvattend hebben we geen enkele reden om aan te nemen dat er onschuldige volwassen Kanaänieten waren die in het land verbleven toen Israël dit bevel van goddelijke gerechtigheid uitvoerde. Maar zelfs als dat wel zo was, dan zou dat nog niet betekenen dat God moreel niet voldoende redenen had om dit bevel te geven.

Maar hoe zit het met de kinderen? Omdat de kinderen zeker onschuldig zouden zijn geweest.

Nogmaals, ervan uitgaande dat er zelfs kinderen werden gedood, zou zelfs de dood van de Kanaänitische kinderen moreel toelaatbaar zijn geweest, zoals we hebben uitgelegd. Omdat God alwetend is en alle informatie heeft over elke mogelijke toekomst, is Hij de perfecte Rechter en weet Hij precies wanneer er een goddelijke tussenkomst noodzakelijk is. Hij weet wanneer er extreem moeilijke keuzes moeten worden gemaakt, zoals het nemen van onschuldige levens, voordat de zaken erger worden.

We kunnen hierin zelfs nog verder gaan. Hoewel God het beval gaf dat de Kanaänitische stammen in het land ter dood moesten worden gebracht, weten we dat niemand door onwetendheid tot de eeuwige straf wordt veroordeeld. Hier zijn een paar teksten waarin Jesjoea dit principe uitlegt:

Johannes 9:41

Jezus (Jesjoea) zei tegen hen: Als u blind was, zou u geen zonde hebben, maar nu u zegt: Wij zien, zo blijft dan uw zonde.

Johannes 15:22

Als Ik niet gekomen was en tot hen gesproken had, hadden zij geen zonde, maar nu hebben zij geen voorwendsel voor hun zonde.

Aangezien de Bijbel leert dat dit leven niet alles is wat er is, maar dat er een toekomstige opstanding zal zijn, hebben we goede redenen om te geloven dat de Kanaänitische kinderen in de komende wereld op een betere plek zullen zijn. We kunnen enkele passages aanhalen om deze overtuiging te staven.

Allereerst in het boek Jeremia, waar afgodenaanbidders hun kinderen aan Molech offerden, zei JHWH via Jeremia dat de vermoorde kinderen "onschuldig" waren:

Jeremia 19:2-5

Ga uit naar het dal Ben-Hinnom, dat bij de ingang van de Schervenpoort ligt, en predik daar de woorden die Ik tot u spreek, en zeg: Hoor het woord van de HEERE (JHWH), koningen van Juda en inwoners van Jeruzalem. Zo zegt de HEERE (JHWH) van de legermachten, de God van Israël: Zie, Ik ga onheil brengen over deze plaats, zodat bij ieder die het hoort, zijn oren zullen tuiten, omdat zij Mij verlaten hebben, deze plaats van Mij vervreemd hebben, en reukoffers gebracht hebben aan andere goden, die zij niet gekend hebben, zij, hun vaders en de koningen van Juda. Zij hebben **deze plaats gevuld met bloed van onschuldigen**. Zij hebben de hoogten van de Baäl gebouwd om hun kinderen met vuur te verbranden als brandoffers voor de Baäl, wat Ik niet geboden en niet gesproken heb, en in Mijn hart niet is opgekomen.

De betekenis van het feit dat God deze geofferde kinderen onschuldig noemt, is dat ze dus absoluut 'onschuldig' waren. Gods grote barmhartigheid en mededogen lijken daarom ook te gelden voor jonge kinderen die niet over de kennis beschikken die nodig is om de keuze te maken om redding te ontvangen. Hij verklaart ze 'onschuldig'.

We zien dit principe ook terug in het boek Deuteronomium. Mozes laat de kinderen van de Israëlieten het Beloofde Land binnengaan op basis van hun gebrek aan kennis:

Deuteronomium 1:39

En ook uw kleine kinderen, waarvan u zei: Zij zullen de vijand tot buit worden, en uw kinderen **die heden nog geen goed of kwaad kennen**, die zullen erin komen. Aan hen zal Ik het geven en zij zullen het in bezit nemen.

Ten slotte zien we dit idee tot uitdrukking komen als we kijken naar Jesjoea's eigen houding ten opzichte van kinderen. Dit is wat Hij zegt:

Mattheüs 19:14

Maar Jezus (Jesjoea) zei: Laat de kinderen begaan en verhinder hen niet bij Mij te komen, want voor zodanigen is het Koninkrijk der hemelen.

Wat kunnen we hiervan leren? Allereerst is Jesjoea duidelijk een *voorstander* dat kinderen tot Hem mogen komen en *niet belemmerd* moeten worden door Zijn aanwezigheid. Dat is Zijn hart. In het Evangelie van Lukas wees Hij ook op de kleine kinderen, ter illustratie van het soort vertrouwen dat mensen van alle leeftijden zouden moeten hebben als ze hopen om het Koninkrijk binnen te gaan. Dat houdt in dat kinderen perfect het hart vertegenwoordigen van degenen die in het Koninkrijk der Hemelen zijn.

Misschien vinden we het beste argument ter ondersteuning van dit geloof bij wat Abraham zei: "**Zou de Rechter van de hele aarde geen recht doen?**" (Gen 18:25). Omdat kleine kinderen nog niet in staat zijn om goed en kwaad echt te begrijpen, kunnen ze moreel niet verantwoordelijk worden gehouden.

Dus met dat in onze gedachten, aangezien de dood van de Kanaänitische kinderen uiteindelijk zou hebben geleid tot hun redding, heeft God hen geen kwaad gedaan door dit bevel uit te vaardigen.

Nu, op basis van alles wat we hebben besproken, kan het bezwaar nog steeds worden opgeworpen dat er echt geen moreel verschil is tussen het Bijbelse geloof en het geloof van islamitische extremisten. Islamitische extremisten geloven immers dat hun god hen opdraagt om geweld te plegen tegen iedereen die tegen de islam ingaat.

Hierop zouden we eenvoudigweg reageren door het met de atheïst eens te zijn dat de god van deze islamitische extremisten hen geen opdracht geeft om deze gruweldaden te plegen. Hun god bestaat niet. Bovendien was de vernietiging van de Kanaänieten een uitzonderlijke gebeurtenis in de geschiedenis, niet iets dat nog eens zou worden herhaald. Dit is anders dan de radicale islam, die geweld gebruikt als een voortdurend middel om hun zaak te verspreiden.

Dit gebod in de Bijbel kan dus echt niet worden vergeleken met de radicale islam.

Een ander bezwaar zou ongeveer zo kunnen klinken: 'Aangezien God in de Bijbel Zijn volk gebruikt om goddelijke gerechtigheid aan de goddelozen uit te voeren, heb je geen enkele basis om de gekke zogenaamde-christen te veroordelen die een abortuskliniek bombardeert en beweert dat God hem heeft opgedragen om dat te doen!'

Opnieuw zouden we hierop reageren door het met de atheïst eens te zijn dat God de gekke zogenaamde-christen geen opdracht heeft gegeven om de abortuskliniek te bombarderen. Tenzij hij glashelder bewijs kan aangeven dat God tot hem sprak, zoals - bijvoorbeeld – bij het scheiden van de Rode Zee, de Nijl in bloed veranderen, water uit een rots laten komen, enz., is er geen enkele reden om hem te geloven.

We nemen het door Mozes gesproken bevel als gezaghebbend omdat God Mozes al had bevestigd als Zijn ware, uitverkoren profeet. Dat is trouwens waarom we elke opdracht die via Mozes wordt gegeven als gezaghebbend beschouwen. Het is ook de reden waarom we alle geboden van mensen die niet heel duidelijk zijn bevestigd om een profeet als Mozes te zijn, met gezag moeten verwerpen - vooral als het gaat om zo'n buitengewoon gebod als het verdrijven van de Kanaänieten uit het land.

Waar het op neerkomt is dat God, via Mozes, alle mensen niet voor altijd heeft bevolen om de Kanaänieten te doden. Dat was een unieke situatie en een uniek bevel dat Hij op een bepaald moment in de geschiedenis aan een unieke groep mensen heeft gegeven. Daarom is het duidelijk niet bedoeld als een soort algemene regel of voorbeeld dat we vandaag de dag nog kunnen toepassen.

Onze conclusie is, dat hoewel deze passages zeker moeilijk zijn, we alle vragen en bezwaren die deze teksten oproepen, kunnen oplossen zodra we wat dieper onderzoek doen in het licht van alle gegevens.

De vernietiging van de Kanaänieten was een extreme en uitzonderlijke situatie in de geschiedenis van Israël. Hoewel deze gebeurtenis op het eerste gezicht in strijd lijkt te zijn met Gods genade, goedheid en mededogen, hebben we gezien dat God moreel gezien genoeg redenen had om dit bevel te geven in de tijd dat Hij die gaf, en Hij daarmee niemand iets verkeerd heeft aangedaan.

We hopen dat deze studie je tot zegen is geweest. Vergeet niet om alles te blijven onderzoeken.

Sjalom

Voor meer informatie over dit onderwerp of ander onderwijs, bezoek ons op www.testeverything.net (Engelstalig onderwijs)

Sjalom, dat Jahweh u mag zegenen in uw wandel in het volledige Woord van God.

EMAIL: Info@119ministries.com (USA); info@119ministries.nl

FACEBOOK: www.facebook.com/119ministriesnederland

WEBSITE: www.TestEverything.net & www.119ministries.nl

TWITTER: www.twitter.com/119Ministries# (USA)